

SPEL

Stichting Peuterspeelzaal Extra Lelystad e.o.

Pedagogisch Beleidsplan en werkplan

Stichting Peuterspeelzaal Extra Lelystad e.o.

't Opstapje

Kwelder2,
8224 CN Lelystad

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
Voorwoord.....	2
1. Missie	3
2. Visie.....	4
2.1 Visie op motivatie (het pedagogisch klimaat).....	4/5
2.2 Visie op ontwikkeling	5
2.3 Visie op leeromgeving	6
2.4 Visie op de verhouding therapie versus ontwikkelingsgericht werken	6
3. Aanbod van peuteropvang 't Opstapje.....	7
4. Aanmelding en wenperiode	8
5. De begeleiding	9
6. Het programma	10
7. Samenwerking met ouders	12
8. Stagiaires	14
9. Vrijwilligers	15
10. Veiligheid en gezondheid	17
11. Pedagogisch beleidsmedewerker /coach	20

Voorwoord

In dit pedagogisch beleidsplan wordt omschreven hoe wij vanuit onze missie en visie werken aan de vier pedagogisch basisdoelen, genoemd in de Wet Kinderopvang, in de opzet van de organisatie, het mentoraat voor de kinderen en in de coaching van de medewerkers van peuteropvang **'t Opstapje**.

Daarnaast staat de samenwerking met ouders en derden beschreven, als onmisbare voorwaarde voor het realiseren van onze doelstellingen.

Bovendien vermeldt het beleidsplan de manier waarop vrijwilligers hieraan hun bijdrage leveren.

De Stichting Peuterspeelzaal Extra Lelystad e.o. (SPEL) is opgericht in 2005 om kinderen met een achterstand en/of beperking op het gebied van motoriek, zintuiglijke ontwikkeling, taalspraakontwikkeling of gezondheid, een eigen peuteropvang en optimale ontwikkelingskansen te bieden. Om deze kinderen brede optimale ontwikkelingskansen te bieden was en is een peuteropvang nodig waarin intensieve begeleiding van een hoog niveau wordt gegeven en waar meerdere disciplines worden geïntegreerd.

De therapeutische peuteropvang **'t Opstapje** biedt deze mogelijkheid.

't Opstapje werkt nauw samen met bij het kind betrokken derden, zoals behandelend paramedici, De Klimboom, MEREM kinderrevalidatie, Bartimeus, Visio en Kentalis.

Op deze manier wordt het behandelplan van fysiotherapie, ergotherapie en logopedie geïntegreerd in het stimuleringsplan van de peuteropvang.

1. Missie

'Ontwikkelen doe je samen'

De Stichting Peuterspeelzaal Extra Lelystad e.o. (SPEL) wil kinderen die om diverse redenen niet naar een reguliere peuteropvang kunnen een veilige plek bieden waar ze tot hun recht kunnen komen. Die peuteropvang is **'t Opstapje**.

Het gaat om kinderen met een achterstand en/of beperking op het gebied van motoriek, zintuiglijke ontwikkeling, taalspraakontwikkeling of gezondheid. Wanneer daarnaast sprake is van een zodanig ernstige verstandelijke beperking dat moet worden getwijfeld aan het vermogen om zich te kunnen ontwikkelen aan de activiteiten die wij aanbieden, of van een zo ernstig gedragsprobleem dat de veiligheid van de groep in gevaar komt, kan worden besloten het kind eerst een aantal keren te observeren op 't Opstapje. Na die observatieperiode beslist de coördinator van de peuteropvang over de toelating. 't Opstapje wil de kinderen met een aangepast aanbod optimale kansen op ontwikkeling bieden. Het stimuleren van de sociaal-emotionele, cognitieve, motorische en taalspraakontwikkeling gebeurt in onderlinge samenhang. Uitgangspunt daarbij is dat we dit samen doen:

- We zorgen ervoor dat kinderen met elkaar samen kunnen leren, spelen en communiceren.
- Als leidsters leren we van en met elkaar, we helpen elkaar waar nodig, dragen ideeën aan, delen onze kijk op het werk met elkaar. We willen een lerende organisatie zijn.
- We zoeken zo goed mogelijk een balans tussen de manier waarop ouders hun kind willen opvoeden en stimuleren en waarop we dat op de peuteropvang doen. Uitwisselen van gedachten en ideeën, elkaars deskundigheid serieus nemen, luisteren naar wat ouders te vertellen hebben vinden we belangrijk.
- Samen met de professionals van De Klimboom willen we een goede afstemming bereiken tussen therapie en het stimuleren van de brede ontwikkeling van de kinderen. Daarom betrekken wij hen bij het plannen, organiseren en uitvoeren van de activiteiten met de kinderen in de groep.
- We betrekken vrijwilligers zo veel mogelijk bij het uitvoeren van de activiteiten met de kinderen

2. Visie

In onze visie op kinderen en hun ontwikkeling zijn de volgende aspecten te onderscheiden: motivatie, ontwikkeling, leeromgeving en samenwerking.

2.1 Visie op motivatie (het pedagogisch klimaat)

In de humanistische psychologie wordt gesproken over zowel fysieke als psychologische basisbehoeften. Prof. Dr. Luc Stevens noemt het tegemoet komen aan de psychologische basisbehoeften relatie, competentie en autonomie de belangrijkste motivationele voorwaarde voor ontwikkeling en leren.

- Relatie:

Aan deze basisbehoefte wordt voldaan als ervoor is gezorgd dat kinderen zich gewaardeerd weten, zich veilig voelen en merken dat ze er toe doen. Door dagelijkse positieve aandacht kan aan deze belangrijke behoefte tegemoet worden gekomen.

Victoria Sherborne onderscheidt 3 soorten:

1. Een zorgzame relatie
2. Een samen relatie
3. Een tegen relatie (elkaars sterkte testen)

Ze zijn alle drie van belang in de dagelijkse omgang tussen volwassenen en kinderen en tussen kinderen onderling.

- Competentie:

Kinderen moeten vertrouwen krijgen in hun eigen mogelijkheden. Als dat niet het geval is beginnen ze vaak niet eens aan hun spel. Met name voor kinderen met een beperking is het van het grootste belang te ervaren dat ze steeds meer kunnen. Hoe meer ze van die ervaringen opdoen, hoe meer ze leren op zichzelf te vertrouwen. De verwachting groeit dat het de volgende keer weer zal lukken. Het bevorderen van het vertrouwen in het eigen lichaam is hiermee onlosmakelijk verbonden (Sherborne).

Het gevoel van zelfvertrouwen wordt door 2 omstandigheden versterkt:

1. Door de hulp waarop onze peuters kunnen rekenen wanneer een activiteit waarmee ze bezig zijn stagneert. Het is van belang die hulp niet te snel te bieden (pamperen, aangeleerde hulpeloosheid), maar ook niet te laat (leidt tot frustratie)
2. Doordat spel de leidende activiteit is op onze peuterspeelzaal. Peuters leren door te doen, te voelen, te ruiken, te bewegen, te kijken, te luisteren, te ervaren en uit te proberen. Daarom hebben leerprocessen in een spelsituatie het beste ontwikkelingsrendement.

- Autonomie:

Kinderen willen groot worden, willen het zelf leren doen. Volwassenen moeten ze die ruimte bieden. Dit vereist een rijke leeromgeving, die op actieve wijze de behoefte van peuters faciliteert om hun ontwikkeling zelf te realiseren, ondanks hun beperking. Volwassenen bieden in zo'n omgeving steun waar nodig, maar stimuleren het vooral door zelf te proberen, initiatief te nemen. Autonoom worden is een leerproces dat niet moet worden gehinderd door te veel uit handen te nemen. Uitdagen het zelf te proberen is van belang.

- **Emotionele veiligheid:**
Kinderen kunnen soms boos of driftig worden als ze worden gewezen op iets wat niet mag. We vertellen de kinderen dan dat het niet erg is om even boos of driftig te zijn. We proberen de kinderen rust te geven door hen even op schoot te nemen en samen te praten. Als een kind iets doet wat niet mag, bijv. een ander kindje slaan, gaat de medewerker naar het kind toe. Ze verwoordt dat hij/zij het andere kind pijn heeft gedaan en wat het doet bij het andere kind. We waarschuwen altijd twee keer en als het desbetreffende kind dan nogmaals dit gedrag vertoont zetten we het kind heel even apart. We maken de time-out visueel voor het kind door bijv. de kookwekker te zetten. Als dat klaar is praten we nog even samen.
Belonen van kinderen doen we de hele dag door. De kinderen worden heel positief benaderd. Ze krijgen de hele dag door complimentjes als ze iets goed hebben gedaan of als ze trots iets komen laten zien. Ze worden gewaardeerd in wat ze kunnen en laten zien.
- (zie ook de benadering zoals Hanen die voorstaat). Optimale ontwikkeling vraagt een uitdagende Sociale competentie:
De sociale competentie is heel belangrijk. De kinderen leren op de groep door te spelen en activiteiten te doen. Op de peuteropvang hebben we een vast dagritme en binnen dit ritme is er de mogelijkheid om de sociale aspecten te leren.
Tijdens het vrij spel moment gaan we bij de kinderen op de grond zitten. Kinderen die het moeilijk vinden om contact te zoeken met andere kinderen, begeleiden wij als medewerkers. Wij gaan samen met het kindje vragen of het andere kindje ook mee wil spelen of dat het andere kindje bijv. ook een autootje wil. Zo leren de kinderen dat er ook andere mensen/ kinderen zijn aan wie je iets kunt vragen of met wie je iets samen kunt doen. Door de kinderen te begeleiden in dit proces leren ze het om het uiteindelijk zelf te doen.
Ook als we aan tafel een activiteit doen is dit niet een individuele activiteit. We beginnen de dag met een liedje waarin de kinderen de namen van de andere kinderen leren en zo ook zien dat zij ook aan tafel zitten. Na het liedje gaan we een activiteit doen aan tafel. Kinderen leren van de kinderen naast hen.
De medewerkers benoemen dan ook regelmatig wat de andere kinderen doen. Als een kindje het moeilijk vindt zal de medewerker laten zien dat andere kindjes het ook doen. Dat hij/zij wel mee kan doen of dat het kindje het even kan vragen.

2.2 Visie op ontwikkeling

Ontwikkelingsmogelijkheden van kinderen hangen af van activiteiten waaraan kinderen met behulp van anderen (leidsters en leeftijdsgenoten) kunnen en willen deelnemen. Vygotskij noemt dit de zone van naaste ontwikkeling. Op onze peuteropvang willen we voor elke peuter de zone van naaste ontwikkeling opzoeken in zowel spel- als taalontwikkeling door observeren, wachten, meespelen, luisteren en vragen stellen. We voegen taal en ervaringen toe, we zorgen voor nieuwe ontdekkingen en leerervaringen. leeromgeving, met respect voor de individuele (on)mogelijkheden. De stimulerende volwassene maakt nadrukkelijk deel uit van die leeromgeving.

Een optimale ontwikkeling is de voor die peuter best mogelijke ontwikkeling. Het niveau dat uiteindelijk bereikt wordt is voor ieder kind verschillend. Het is van het grootste belang, speciaal voor kinderen die hinder van een lichamelijke beperking ervaren, dat zij extra kansen krijgen om zich te ontwikkelen. Zodat zij vervolgens ook beter kunnen profiteren van het aanbod op de basisschool of ander vervolgonderwijs. Een achterstand bij het begin hiervan blijkt heel moeilijk in te lopen.

2.3 Visie op leeromgeving

Zoals gezegd: spel is op onze peuteropvang de leidende activiteit, omdat spel op deze leeftijd de beste ontwikkelingsmogelijkheden biedt.

De leeromgeving is dus vooral een speelomgeving, waarin peuters zelf hun kennis over de wereld kunnen construeren en uitbouwen. In onze peuteropvang is veel materiaal aanwezig waaraan en waarmee wat te ontdekken valt, waarin eigen initiatief een grote rol kan spelen, waarin ze zelf actief kunnen zijn, waarmee ze zelfstandig kunnen spelen.

Omdat leren vooral ook een sociale activiteit is moet er ook veel gelegenheid zijn tot samenspel, tot gezamenlijke activiteiten (een spelletje, voorgelezen worden, een gesprekje). Door middel van de methodiek van Emerging Body Language (EBL) ondersteunen wij peuters die weinig eigenheid tonen. We maken contact met hen door letterlijk met hen mee te bewegen, waardoor het eigen initiatief wordt versterkt en het kind zich bevestigd voelt. Voor het welbevinden van zowel de volwassenen als de peuters is de sfeer belangrijk. Wij gaan zo met elkaar om dat het prettig is bij ons te zijn. Onze ruimte ziet er daarom ook gezellig en mooi uit en alles is makkelijk te pakken en op te ruimen.

2.4 Visie op de verhouding therapie versus ontwikkelingsgericht werken

't Opstapje is opgezet voor peuters die vanwege een medische reden niet terecht kunnen of niet tot hun recht komen op een reguliere peuteropvang.

Dit kan een motorisch probleem zijn, of een zintuiglijke beperking, zoals slechtziendheid of slechthorendheid. Een achterstand in de taalspraakontwikkeling vormt eveneens een indicatie tot plaatsing. Ook lichamelijke problemen zoals bijv. ernstige allergie, hartfalen of epilepsie kunnen een reden zijn om het kind in een kleine groep met meer begeleiding te plaatsen.

Onze peuteropvang werkt nauw samen met De Klimboom, praktijk voor kinderfysiotherapie, ergotherapie en logopedie en MEREM kinderrevalidatie.

Op deze manier zorgen we ervoor dat een op elk individueel kind toegesneden begeleiding kan worden geboden. Om therapie en spel goed op elkaar aan te laten sluiten vindt nauw overleg plaats waarbij het uitgangspunt afstemming is.

Ook hier blijft het doel: optimaal kansen bieden voor brede ontwikkeling.

Krijgen peuters elders therapie, dan staan wij op verzoek van ouders/verzorgers eveneens open voor overleg met hun therapeut(en). Met dezelfde doelstelling als hierboven: kansen bieden voor brede ontwikkeling.

3. Het aanbod van peuteropvang 't Opstapje

Het aanbod van de peuteropvang bestaat uit twee onderdelen:

- Het stimuleren van de brede ontwikkeling van de peuter, met extra aandacht voor de sociaal-emotionele ontwikkeling
- Het bieden van de mogelijkheid om behandeling (fysiotherapie, ergotherapie en logopedie) te combineren met peuteropvang.

De geplaatste peuters bezoeken minimaal 2 dagdelen en maximaal 3 dagen de peuteropvang, op vaste dagen. Per dagdeel bestaat de groep uit 8, incidenteel 9 kinderen. Deze worden begeleid door 2 beroepskrachten, een deskundige vrijwilliger en mogelijk nog een stagiaire.

De peuters zijn tussen de 2 en 4 jaar oud. Als het nodig is voor een goede overstap, is het mogelijk dat een peuter nog een korte periode na zijn 4^e verjaardag de peuteropvang bezoekt. Op 't Opstapje zijn alle groepen gemengd in leeftijd en ontwikkelingsproblematiek. Dit is een bewuste keuze omdat kinderen elkaar uitdagen en stimuleren. Er wordt gewerkt met individuele stimuleringsplannen.

Dit wordt uitgewerkt onder: 5. Begeleiding

Opleiding en scholing beroepskrachten

Naast de wettelijke verplichte opleidingen (bijv. Kinder EHBO, Bedrijfs Hulpverlening) zijn de beroepskrachten geschoold in: Nederlands ondersteund met Gebaren (NMG), E(merging) B(ody) L(anguage), Bewegingspedagogiek volgens Sherborne en de methodiek van Hanen. Jaarlijks wordt er voor de medewerkers en de vrijwilligers een scholingsplan opgesteld. Hierin zijn zowel de verplichte als de individueel gewenste scholingen opgenomen.

4. Aanmelding en wenperiode

Ouders worden door een arts, kinderfysiotherapeut, ergotherapeut, logopedist, psycholoog, maatschappelijk werker, reguliere opvang of consultatiebureau doorverwezen naar 't Opstapje. De ouders maken telefonisch een afspraak voor een kennismakingsgesprek samen met hun kind. Tijdens dit gesprek vertellen de ouders over hun kind en de coördinator geeft informatie over 't Opstapje. De coördinator bepaalt in overleg met het team of de plaatsing mogelijk is.

Praktische informatie

Bij een definitieve aanmelding ontvangen de ouders een brief met de noodzakelijke informatie. Hierin staan de praktische zaken beschreven zoals: de tijden, het eten en drinken, de feesten en eventuele traktaties en de financiële zaken.

Wenperiode

Elk kind en zijn/haar ouders krijgen de gelegenheid om te wennen op de manier die het best bij hen past. Tijdens het intake gesprek, hebben de ouders overleg met de coördinator over de start op de peuteropvang. Samen wordt er dan afgesproken hoe de wenperiode kan verlopen. Sommige kinderen zullen gaan starten en hebben geen wenperiode nodig. Papa of mama brengt het kindje en gaan dan weer naar huis en 's middags wordt het kindje gehaald. Er zijn ook kinderen die het spannend vinden. Voor deze kinderen is er de mogelijkheid van een wenperiode. De eerste twee weken komen de ouders dan mee. Eerst blijven ze een uurtje en dan gaan ze dat uur afbouwen, net zolang tot het kindje het zelf aankan. We willen graag dat het kind zich veilig voelt en dat de ouder weet dat het kind veilig is. Ouders hebben tijdens deze periode ook de mogelijkheid om mee te kijken via het scherm in de pantry. Deze beelden worden niet vastgelegd en zo zien ouders makkelijk de voortgang van hun kind. Voor ieder kind geldt een proefperiode van drie maanden. In deze periode observeren wij het kind en bekijken of de plaatsing juist is. Als na een proefperiode van drie maanden blijkt dat 't Opstapje niet het juiste aanbod kan bieden aan de peuter, dan zal de coördinator de ouders adviseren over andere mogelijkheden en hen ondersteunen bij het zoeken naar de andere mogelijkheden.

5. De begeleiding

Mentorschap

Elke peuter van 't Opstapje heeft een eigen mentor. Tijdens een werkoverleg voorafgaand aan de plaatsing wordt er met de groepsleidsters besproken wie de mentor wordt van een kind dat geplaatst gaat worden. De eerste dag van het kind bij de peuteropvang wordt de mentor bekend gemaakt aan de ouders. Zo hebben de coördinator en de mentoren de tijd om tussen het intake gesprek en de startdatum te bepalen wie de mentor zal worden. De ouders zijn zo de eerste dag op de hoogte wie de mentor is van hun kind. De mentor is aanspreekpunt voor de ouders en is verantwoordelijk voor het schrijven van het stimuleringsplan dat in zes tot acht weken na binnenkomst wordt geschreven. De mentor observeert het kind en zal ontwikkelingsdoelen opstellen. Tijdens de intake wordt deze werkwijze aan ouders verteld.

Opstellen van een stimuleringsplan

Dagelijks wordt er van elk kind een dagrapportage ingevuld. Hierin worden de observaties van de desbetreffende dag beschreven. Aan de hand van deze observaties wordt er een stimuleringsplan geschreven. Hierin staan de ontwikkelingsdoelen waaraan de komende periode extra aandacht wordt besteed. Het stimuleringsplan wordt besproken met de ouders, met hen zo nodig bijgesteld en vervolgens vastgesteld.

Aan de hand van dit plan wordt tijdens de peuteropvang gewerkt aan de doelen.

Aan de hand van de verslagen en de ervaring van medewerkers en ouders met het kind worden de doelen elke drie a vier maanden geëvalueerd.

Er worden nieuwe doelen geformuleerd en besproken met ouders. Dit gebeurt steeds in een apart overleg van mentor en ouders, waarvoor vooraf een afspraak wordt gemaakt.

Werkwijze

Bij de dagelijkse begeleiding van de peuter zijn bovenstaande visie-aspecten uitgangspunten leidend en herkenbaar. Het voldoen aan de psychologische basisbehoeften: relatie, competentie en autonomie zorgt ervoor dat het kind zich emotioneel veilig voelt en zich kan ontwikkelen.

Veel van onze peuters hebben om zich verder te ontwikkelen een extra uitnodiging of een extra stimulans nodig. Door observeren, wachten, meespelen, luisteren en vragen stellen wordt een stimulerende uitdagende leeromgeving gecreëerd, toegesneden op de zone van de naaste ontwikkeling van het kind. De leidster zal de peuter door middel van interactie, speelgoed, ruimte, boeken, ideeën en dergelijke stimuleren en prikkelen om nieuwe uitdagingen aan te gaan die dit kind net aankan. Het spel, het materiaal, het samenspel en de methodiek van EBL zijn de ingrediënten voor het bieden van optimale ontwikkelingsmogelijkheden. Liedjes zingen, bewegingsactiviteiten, creatief bezig zijn en buiten spelen zijn belangrijke activiteiten voor onze peuters. De uitdaging ligt in hoe deze activiteiten voor alle peuters bereikbaar worden gemaakt. Het overleg tussen ouders, therapeuten en begeleiders levert meestal op dat moment passende oplossingen, die regelmatig moeten en worden bijgesteld!

Stamgroep

Elk kind heeft een stamgroep. Dat betekent dat een kind in principe te maken heeft met dezelfde groepsgenoten en dezelfde leidsters. We hebben een maandag - donderdaggroep en een dinsdag - vrijdaggroep. De kinderen komen dus of de maandag en de donderdag of de dinsdag en de vrijdag. Sommige kinderen komen ook nog de woensdag. Dit is een gemengde groep van kinderen afkomstig van wisselende dagen.

Het kan soms zijn dat de kinderen hun stamgroep of de speelruimte verlaten. Dit zal dan gaan om de activiteiten die we buiten de stamgroep organiseren, in aanwezigheid van de vaste begeleiders.

's Morgen rond 11:00 u/11:15 u gaan de kinderen met de leidsters naar buiten. Zij verlaten dan de stamgroep om buiten de activiteiten voort te zetten. Als het weer slecht is en we kunnen niet naar buiten, zullen we rond dit tijdstip naar de gymzaal van de fysiotherapie gaan. Daar gaan we onder begeleiding van een therapeut activiteiten ondernemen.

Behandeling door therapeuten voor/na het peuterspeelzaalwerk

Doordat de behandelingen van de fysiotherapeut, ergotherapeut en logopedist in hetzelfde pand aan de Kwelder plaatsvinden is het meestal mogelijk deze te combineren met het bezoeken van de peutergroep. In overleg met de ouders kunnen therapeuten van De Klimboom de behandelingen plannen vlak voor of aansluitend aan het einde van de peuteropvang, zodat ouders hier gemakkelijk bij aanwezig kunnen zijn.

De kinderen vanuit de Revalidatie zullen de stamgroep ook verlaten om therapie te volgen. Dit kan zijn logopedie, fysiotherapie, ergotherapie. De therapieën worden centraal gepland door Merem kinderrevalidatie en de planning wordt wekelijks doorgegeven aan de pedagogisch medewerkers, zodat deze hier in het programma rekening mee kunnen houden. De betrokken therapeut komt het kind halen en meldt dit aan de pedagogisch medewerkers. Zo nodig kan in overleg tussen de pedagogisch medewerkers en de therapeuten geschoven worden met de behandeling. Bij terugkomst wordt dit ook weer gemeld.

Extra dagdelen

Ondanks dat we werken met vaste stamgroepen zijn er mogelijkheden voor uitbreiding van het aantal dagdelen peuteropvang. Als een extra dag(deel) in het belang is van de ontwikkeling van het kind, bespreken ouders, mentor en de coördinator de mogelijkheden. Het is dan bijvoorbeeld mogelijk dat het kind op de woensdagochtend of -middag komt.

Uitstroom

Bij het vertrek van 't Opstapje krijgt het kind een eindverslag mee. Voor de overdracht naar de vervolgschool wordt gebruik gemaakt van het Lelystads Overdrachts Document. Ouders verlenen hiervoor toestemming bij inschrijving op de speelzaal. Bij voorkeur vindt daarnaast 'warme' overdracht plaats met de aanstaande leerkracht. Indien een andere vorm dan regulier basisonderwijs de beste optie lijkt, bespreekt de coördinator dit ruim voor de vierde verjaardag. Zij ondersteunt de aanvraag voor een speciale onderwijsvoorziening met de vereiste informatie. Dit in samenwerking met passend Onderwijs.

6. Het programma

Om de brede ontwikkeling van de peuter te stimuleren gebruiken we diverse methodieken en programma's.

Thematisch

De activiteiten worden zoveel mogelijk opgehangen aan thema's die passen bij de belevingswereld van peuters. We denken dat de brede ontwikkeling het best gestimuleerd wordt wanneer de activiteiten thematisch worden aangeboden zodat het kind verbanden kan leggen tussen alle aangeboden woorden en de daadwerkelijke ervaringen. De thema's duren 4 tot 6 weken.

Kaleidoscoop

We werken met verschillende elementen uit het programma Kaleidoscoop. Kaleidoscoop is een educatief programma voor de voorschoolse en vroegschoolse educatie (VVE) t.b.v. kinderen van 2,5 tot 6 jaar, afgeleid van het Amerikaanse High/Scope programma. De kern van het programma is het actief leren. Kinderen verkennen, verbreden en verdiepen hun kennis en ervaringen in interactie met de leidsters, leiders en leerkrachten. Het programma gaat uit van de mogelijkheden, de motivatie en het eigen initiatief van kinderen en bevordert hun zelfstandigheid. Belangrijke elementen binnen de methode zijn een rijke en geordende leeromgeving, een vast dagschema, verschillende uitdagende hoeken, interactie tussen de beroepskracht en de kinderen, observatie van de kinderen en betrokkenheid van ouders. Een deel van het Kaleidoscoop programma is te hoog gegrepen voor onze kinderen. Waardoor we niet alles gebruiken en geen erkende VVE peuteropvang zijn.

Dagprogramma

Een dagdeel op de peuteropvang kent een vast programma, waarin alle ontwikkelingsgebieden gestimuleerd worden.

Dit zijn:

- taalstimulering; deze loopt als een rode draad door ieder dagdeel
- ontwikkeling van begrippen als grootte, vorm, structuur, kleur en aantal (tellen)
- grof motorische activiteiten, zowel binnen als buiten
- activiteiten ter stimulering van de fijne motoriek, creativiteit en muzikaliteit
- activiteiten ter stimulering van de mondmotoriek
- stimuleren van de zelfredzaamheid, waarvan bovenstaande activiteiten onderdeel kunnen zijn en ook sociale competenties een deel vormen
- vrij spel situaties, met ruimte voor fantasiespel.

Het dagprogramma is zichtbaar opgehangen in pictogrammen en geeft de peuters duidelijkheid en structuur.

Ochtend / middag

- 8.45 u/ 13.15 uur: kinderen worden gebracht en kunnen samen met de ouders spelen
- 9.00 u/ 13.30 uur: we gaan aan tafel voor het begroetingsliedje en kleine groepsactiviteit
- 9.30 u/ 14.00 uur: we gaan speelwerken
- 10.00 u/14.30 uur: we gaan handen wassen en eten/drinken

10.30 u/15.00 uur: we doen een verschoonronde

11.00 u/ 15.30 uur: we gaan buitenspelen of bij slecht weer binnen "gymmen"

11.30 u/ 16.00 uur: Kinderen worden opgehaald.

De kinderen die de hele dag blijven krijgen om 11.45 u. een broodje en gaan dan naar bed of kunnen rustig spelen/ boekje lezen.

7. Samenwerking met ouders

De ouders zijn ervaringsdeskundigen waar het gaat om de ontwikkeling van hun kind. We zien ouders als partners in het optimaliseren van de ontwikkelingskansen en vinden de inbreng van ouders en de uitwisseling met ouders heel belangrijk. Bij het brengen en halen is er voldoende gelegenheid om informatie uit te wisselen.

Via het scherm in de pantry is het voor ouders mogelijk om het eigen kind te volgen. Bij eventuele ouderbegeleiding wordt hiervan gebruikgemaakt. Ook bij therapie zijn ouders welkom.

Elke eerste week van de maand is er een koffieochtend of –middag waarbij ouders informeel contact met elkaar kunnen hebben, onder het genot van een kopje koffie of thee. Ouders kunnen ten alle tijden vragen om eens achter het televisiescherm te komen kijken naar hun kindje. Daarnaast worden er thema-avonden georganiseerd, waarbij soms een deskundige wordt uitgenodigd om iets te vertellen over een onderwerp m.b.t. peuters met een ontwikkelingsachterstand

Over algemene zaken over de peuteropvang worden ouders geïnformeerd middels het infobord, een nieuwsbrief en de SPEL-website (www.spellelystad.nl).

Statutair is vastgelegd dat één persoon vanuit de groep ouders als volwaardig lid zitting heeft in het bestuur van de Stichting (SPEL e.o.) waaronder 't Opstapje valt. Deze ouder vertegenwoordigt de belangen van de ouders binnen het bestuur. De betreffende persoon is, naast de coördinator, het eerste aanspreekpunt voor ouders in zake het beleid van de peuteropvang. SPEL heeft een eigen klachtencommissie van drie leden en is aangesloten bij de verplichte landelijke geschillencommissie.

8. Stagiaires

Wij vinden het belangrijk om op onze peuteropvang stagiaires op te leiden en te begeleiden in de periode dat ze bij ons zijn.

Begeleiding van de stagiaire:

- De stagiaire krijgt aan het begin van de stage een vaste stagebegeleider aangewezen. De stagebegeleider heeft wekelijks een gesprek met de stagiaire. In dit gesprek wordt de werkwijze toegelicht en worden ervaringen en vragen besproken.
- De eerste weken is het belangrijk dat de stagiaire vooral meekijkt op de groep. Na de beginweken wordt er gestart met de opdrachten vanuit de opleiding.
- De stagiaire is onderdeel van het team en we verwachten ook initiatief van de stagiaire.
- De andere collega's worden ook betrokken bij het begeleiden. Op die manier wordt de stagiair zo breed mogelijk opgeleid en wordt bovendien een goed beeld van de stagiaire verkregen.

De taken van een stagiaire:

- In eerste instantie zal de stagiaire meedraaien op de groep. Hier begeleidt de stagiaire, net als de groepsleidsters, de kinderen gedurende de dag. De stagiaire doet dit door de kinderen te stimuleren bij hun ontwikkeling aan de hand van de persoonlijke doelen van de kinderen.
- Na verloop van tijd kan de stagiaire een start maken met het schrijven van een stimuleringsplan, dagrapportage of evaluatieverslag. Hierin kan de stagiaire leren om de kinderen te observeren en aan de hand van deze observatie een plan op te stellen.
- Ook leert de stagiaire hoe persoonlijke doelen voor een kind worden opgesteld. De stagiaire kan op den duur ook zelfstandig gesprekken met de ouders voeren. Bijv. een gesprek waarin het stimuleringsplan met ouders besproken wordt.
- Op den duur deelname aan het multidisciplinair overleg

9. Vrijwilligers

Vrijwilligersbeleid

Vanwege de aard van onze peuteropvang en de intensiteit van de begeleiding is het nodig dat extra volwassenen worden toegevoegd aan de vaste beroepskrachten. We doen hiervoor een beroep op vrijwilligers en stagiaires. Vrijwilligers worden geworven op basis van aantoonbare kwaliteiten in de omgang met peuters die extra zorg behoeven i.v.m. een fysiek probleem (motorisch of zintuiglijk) of een taalachterstand. Zij hebben een goede mondelinge beheersing van de Nederlandse taal en zijn in het bezit van een Verklaring Omtrent Gedrag (net als alle mensen die op 't Opstapje werken).

De coördinator beoordeelt op basis van een oriënterend gesprek of een vrijwilliger voor proef kan meedraaien. Na vier weken wordt een evaluatiegesprek gehouden om vast te stellen of beide partijen zich kunnen vinden in de gevraagde werkwijze. Verloopt later de samenwerking niet naar wens, dan gaat de coördinator met de vrijwilliger in gesprek.

Taakverdeling

De beroepskrachten zijn primair verantwoordelijk voor de gang van zaken op de peuteropvang en de communicatie naar ouders. De vrijwilligers werken aanvullend. Zij werken ondersteunend voor en worden ondersteund door de vaste medewerkers. Vrijwilligers worden op vaste dagdelen ingezet, zodat de continuïteit voor kinderen en leiding gewaarborgd is.

Werkoverleg met de vrijwilliger vindt steeds plaats voorafgaande aan het dagdeel door de aanwezige medewerkers. Het programma wordt hierbij kort toegelicht. Aansluitend aan het dagdeel, bij het invullen van de dagrapportage per kind, worden eventuele knelpunten besproken.

Als ouders vrijwilligers aanspreken kunnen deze hun vragen beantwoorden over wat er die dag op de opvang is gebeurd. Specifieke vragen worden door de mentor of een vaste medewerker beantwoord.

Deskundigheidsbevordering

Het bestuur waardeert de inzet van de vrijwilligers en biedt hen de kans om zich verder te ontplooiën. Vrijwilligers krijgen ook de cursussen aangeboden die open staan voor medewerkers of zij kunnen hierom vragen. Coördinator en bestuur overleggen hieromtrent. Voorbeelden van te volgen cursussen zijn: Nederlands Met Gebaren, Emerging Body Language, methode Hanen en Bewegingspedagogiek volgens Sherborne.

Het op peil houden van vaardigheden gebeurt ook tijdens vrijwilligersbijeenkomsten, waar ook de vaste medewerkers welkom zijn. Deze bijeenkomsten dienen zowel ter versterking van de onderlinge band als ter bevordering van deskundigheid.

Aansprakelijkheid

Het bestuur van SPEL e.o., dat eveneens bestaat uit vrijwilligers, heeft een aansprakelijkheidsverzekering voor bestuur, medewerkers en vrijwilligers afgesloten.

Waardering

Behalve de waardering in ontplooiingskansen beloont het bestuur de vrijwilligers jaarlijks met een uitje, een etentje en een kleine attentie.

10. Veiligheid en gezondheid

Emotionele veiligheid

Uit bovenstaande hoofdstukken blijkt wel dat 't Opstapje primair gericht is op het waarborgen van de emotionele veiligheid van het kind. Onze grondhouding is er een van positieve bejegening: "Jij mag er zijn zoals je bent".

De begeleiding is erop gericht om het kind succeservaringen te laten opdoen en deze vervolgens te benoemen en te bevestigen. Er wordt met respect aandacht besteed aan de verzorging. De verzorging vindt plaats op vaste momenten, op vaste plaatsen en op dezelfde wijze, zodat een gevoel van veiligheid wordt versterkt.

Fysieke veiligheid

Een kind heeft lichaamsbeweging nodig voor zijn/haar ontwikkeling. Dit geldt voor alle kinderen, maar vooral voor onze peuters. Het is belangrijk dat zij hierin gestimuleerd en begeleid worden. Bewegingsspelletjes zijn dan ook een vast onderdeel van het programma. De fysieke omgeving is veilig voor onze peuters. Het meubilair, de materialen, de binnen- en buitenruimte voldoen aan de extra eisen die eraan gesteld worden voor kinderen met een ontwikkelingsachterstand. Tafels en stoelen zijn snel in hoogte en diepte verstelbaar. En er is een ruime hoeveelheid aangepast speelgoed beschikbaar.

Gezondheid

Vanwege de kwetsbare gezondheid van een deel van onze peuters gelden er strenge hygiëneregels. 't Opstapje zorgt voor een veilige, schone en gezonde omgeving, verwoord in het protocol 'Voedingsbeleid en hygiëne'. Goede en verantwoorde voeding hoort hierbij. Op vaste momenten gaan we aan tafel eten en drinken. Het blijkt dat deze gezamenlijke activiteit aan tafel minder goede eters 'meesleept' in het durven proeven en opeten. In dit kader past ook de wekelijkse extra inzet van de logopediste met betrekking tot het eetgroepje. Zij biedt twee keer per week aan de kinderen verschillende (nieuwe) smaken en eetervaringen aan. Hiermee leren de kinderen o.a. wennen aan de onbekende groentes. Ook is er extra aandacht voor het onderscheiden van bijvoorbeeld zoet/zout, warm en koud. De begeleiders leren hygiënisch gedrag aan: handen wassen na het bezoek aan het toilet en voor het eten, neussnuiten en de hand voor de mond doen bij het hoesten. We zijn alert op allergieën en houden rekening met een eventueel dieet.

Zie hiervoor ook het Beleidsplan Veiligheid en Gezondheid.

Aandacht voor waarden en normen

We beschouwen het als één van onze taken om aan de kinderen algemeen geldende normen en waarden over te dragen. Hierbij denken we o.a. aan: je aan regels en afspraken houden, respect hebben voor anderen en het milieu, beleefd zijn, samen delen en samen spelen, anderen geen pijn doen. In de praktijk betekent dit:

- We geven het goede voorbeeld in het respectvol omgaan met de kinderen en met collega's. Ook leren we de kinderen dat een onenigheid samen opgelost moet worden en ook hoe je dat kunt doen.
- We benoemen regelmatig dat het fijn is om samen te spelen en te delen en laten dit zoveel mogelijk ervaren. Hierbij is er nadrukkelijk aandacht voor het leren wachten op elkaar.

- We leren de kinderen al jong dat we samen verantwoordelijk zijn voor de spullen op de peuteropvang. Na het spelen ruimen we samen op.

Vierogenprincipe

Per 1 juli 2013 is wettelijk vastgelegd dat bij de dagopvang van kinderen van 0 tot 4 jaar, een beroepskracht, een beroepskracht in opleiding of een vrijwilliger de werkzaamheden uitsluitend kan verrichten terwijl zij gezien of gehoord kan worden door een andere volwassene. Deze maatregel wordt het 'vierogenprincipe' genoemd.

Binnen 't Opstapje wordt dit principe als volgt vorm gegeven:

De ruimtes zijn zoveel mogelijk transparant gemaakt door het weglaten van deuren of het plaatsen van glas. De toiletgroep staat in open verbinding met de groep. Zodoende is er altijd zicht op kinderen en collega's.

- Er zijn altijd twee personen (begeleiders/vrijwilliger/stagiaire) aanwezig in de groep, ook tijdens een pauze.
- Als een kind in de slaapruijnte ligt, blijft er altijd één leidster in de zaal aanwezig. Bovendien is er een kijkgaatje aanwezig.
- We kunnen ook gebruik maken van een camera in de slaapkamer

Risico-inventarisatie

We maken een risico-inventarisatie, die vervolgens door het toezichtkader wordt gecontroleerd. De teamleden zijn op de hoogte van de meldcode kindermishandeling en ondernemen de noodzakelijke actie bij een vermoeden daarvan. Bovendien is het protocol 'Omgaan met ongewenste omgangsvormen' vastgesteld. Hierin is o.a. vastgelegd hoe we als leidsters omgaan met ongewenst gedrag bij ouders of andere bezoekers.

Daarnaast hanteren we het digitale handboek van de GGD. In dit handboek staat informatie en advies ten aanzien van gezondheid, veiligheid en hygiëne. Ook worden hierin veel voorkomende kinderziekten beschreven, evenals handelingsadviezen m.b.t. besmettelijke ziektes.

Protocollen

T.a.v. geneesmiddelenverstrekking en medische handelingen hebben we sinds begin 2023 uithanden gegeven aan Aller kind zorg. Als we een kindje hebben die sondevoeding krijgt, overleggen we met ouders en wordt Aller Kind zorg ingeschakeld. Zij komen dan op de eet momenten de sondevoeding geven. Zo hoeven wij zelf deze medische handelingen niet uit te voeren.

protocol omgaan met bloed

Bovendien is in protocollen beschreven hoe we handelen in geval van een calamiteit, vermissing of overlijden.

11. Pedagogisch beleidsmedewerker/ pedagogisch coach

Voortkomend uit de wet Innovatie en Kwaliteit van de Kinderopvang is het verplicht om een gecertificeerde pedagogisch beleidsmedewerker/ pedagogisch coach in dienst te hebben. Op 't Opstapje wordt deze taak uitgevoerd door de coördinator.

De pedagogisch beleidsmedewerker houdt zich bezig met het ontwikkelen van het pedagogische beleid. Zij doet voorstellen ter aanpassing van het vastgestelde pedagogisch beleid richting het bestuur. Zij zorgt ervoor dat dit beleid vertaald wordt naar de handelswijze op de groep en evalueert de effectiviteit ervan. De vertaalslag van het beleid naar de handelswijze op de groep vindt plaats tijdens de maandelijkse werkoverleggen. Ook evaluaties worden ingepland op deze momenten.

Als de pedagogisch beleidsmedewerker constateert dat aanpassingen in bijv. observatietechnieken of begeleidingsmethodieken nodig zijn, zoekt ze naar alternatieven.

Ook doet zij voorstellen voor professionalisering van het team en voor bijscholing.

Als meewerkend coördinator is zij minimaal 6 uur per week op de groep aanwezig, zodat zij als pedagogisch coach beschikbaar is voor de medewerkers (coaching on the job).

Hulpvragen worden meestal aan het eind van de dag gesteld vaak in het bijzijn van de collega's. De pedagogisch medewerkers van 't Opstapje zijn goed in staat tot zelfreflectie en gericht op het steeds weer verbeteren van het professionele handelen. Hulpvragen met een grotere impact voor de begeleiding van een peuter of de handelswijze op de groep worden als intervisievraag besproken tijdens het maandelijks werkoverleg. Hierin heeft de coördinator als pedagogisch coach een sturende rol. Het resultaat van een dergelijke intervisievraag wordt vastgelegd in het verslag van het teamoverleg.

De coördinator rapporteert over bovenstaande activiteiten aan het bestuur tijdens bestuursvergaderingen. Bij het functioneringsgesprek van de coördinator komt de taak van pedagogisch beleidsmedewerker/pedagogisch coach specifiek aan de orde.

De pedagogisch beleidsmedewerker heeft voor de uitvoering van bovenstaande taken op jaarbasis 73 uur beschikbaar. Hiervan is ongeveer 50 uur beschikbaar voor de ontwikkeling en implementatie van het pedagogisch beleid en 23 uur voor coaching van de pedagogisch medewerkers.